

TISOVSKÝ MESAČNÍK

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XIX. ročník

číslo 6

jún 2009

cena 0.25€

XV. DNI MESTA TISOVEC 18. - 21. JÚN 2009

18. JÚN 2009 (ŠTVRTOK)

Kinosála MsKS

17,00 - Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva
- Udelenie cien primátora mesta
- Vystúpenie Close Harmony Friends

19. JÚN 2009 (PIATOK)

Spoločenská sála MsKS

10,00 - Otvorenie Nadregionálnej výstavy o cestovnom ruchu za účasti predsedu BASK

Sportový areál a telocvičňa ZŠ

13,00 - Volejbalový turnaj o pohár primátora mesta

Tribúna pri ZŠ

20,00 - Vystúpenie skupiny IMT SMILE

20. JÚN 2009 (SOBOTA)

Jozeffyho ulica, pred Radnicou

7,00 - Jamok
9,00 - Jamok ľudových remesiel

Telocvičňa ZŠ

9,00 - Stolnotenisový turnaj o pohár primátora mesta

Spoločenská sála MsKS

10,00 - Nadregionálna výstava o cestovnom ruchu, poltračovanie

Splav Rimavy na nehradných plavidlách

10,00 - Rimavský keráb o puťový pohár viceprimátora mesta

Kinosála MsKS

18,00 - Repriža divadelnej inecenácie Faust, OS DAXNER

Tribúna pri ZŠ

15,00 - Talentárum a vystúpenie amatérskych skupín
21,00 - Vystúpenie skupiny PETER CMORIK BAND
23,00 - Ohňostroj, Videodiskoteka s Julom alias Pythonom

21. JÚN 2009 (NEDELA)

Evanjelický kostol

10,00 - Ekumenické bohoslužby

Sportový areál, telocvičňa ZŠ

11,30 - Plážový volejbalový turnaj zmiešaných dvojíc, priateľské tenisové zápasy

Futbalový štadión FK CSM

15,00 - Futbalový zápas Internacional Tisovec - Old boys Nový Zmigród (Poľsko)
17,00 - Majstrovský futbalový zápas Tisovec - Jesenské

Sprievodné podujatia

- Jazda historickým motoráčikom Tisovec - P. Polhora (20. jún 2009 s odchodom 8,50h z veľkej stanice, odchod zo Zbojskej o 11,25h)
- Prezentácia Modelárskeho krúžku Strednej odbornej školy Tisovec (20. jún 2009 popoludní)

Výstavy

„35. rokov Základnej školy Dr. V. Clementisa“
„Svet ticha“ Milana Slabeja
„Priroda“ očami Marcela Vlčka

**DNI MESTA, KTORÉ SA KONAJÚ
PRI PRÍLEŽITOSTI 675. VÝROČIA
PRVEJ ZNÁMEJ PÍSOMNEJ
ZMIENKY PODPORILI**

Druhá veľká investícia Calmit v Tisovci vo finále

V piatok 29.5. a v sobotu 30.5.2009 sa v našom meste konali oslavy spoločnosti Calmit, ktorá pri príležitosti postavenia novej dvojšachtovej pece zn. Cimprogetti na výrobu vápna zorganizovala Dni otvorených dverí vo svojej spoločnosti. Novú dvojšachtovú pec, ktorá k recyklácii tepla využíva regeneračný systém, si mohli pozrieť partneri a spolupracovníci spoločnosti Calmit, zamestnanci so svojimi rodinami, či ostatní obyvatelia nášho mesta, ktorí sa osláv zúčastnili.

Postavenie pece trvalo presne 12 mesiacov a investície spojené s týmto projektom sa vyšplhali do výšky 9,2 mil. €. Je to v poradí už druhá veľká investícia spoločnosti Calmit vo svojom výrobnom závode v Tisovci. V roku 2006 spoločnosť skolaudovala projekt „Zníženie emisií tuhých znečisťujúcich látok emitovaných do životného prostredia výrobným procesom pri výpale vápna“. Predmetom projektu bola inštalácia látkových filtrov na štyri šachtové pece vo vápenke v Tisovci. Vďaka nej sa koncentrácia tuhých znečisťujúcich látok vyprodukovaných spomenutými šachtovými pecami znížilo v závode priemerne až o 78 %. Vtedy celkové

investičné náklady projektu dosiahli výšku 27 miliónov slovenských korún, cca 896 235 €. Tento projekt mal výrazný dopad na zlepšenie životného prostredia nielen v meste Tisovec, ale aj v celom regióne.

Nová dvojšachtová pec by mala priniesť ďalšie zlepšenie kvality ovzdušia obyvateľom nášho mesta aj regiónu. Vďaka recyklácii tepla pomocou regeneračného systému pece odchádzajú spaliny z pece pri relatívne nízkej teplote 70 – 110°C. Preto je možné odlúčiť prachové častice v spalinách pomocou rukávového filtra, ktorý

zaručuje hmotnostnú koncentráciu tuhých znečisťujúcich látok v odpadových plynách pod 10 mg/m⁻³. Emisný limit stanovený

Inšpektorátom životného prostredia Banská Bystrica, odbor integrovaného povolenia je 30 mg/m⁻³ a zákonom o ochrane ovzdušia je hranica stanovená na 50 mg/m⁻³. Z uvedeného vyplýva, že prevádzkovanie takejto pece je skutočne šetrné k životnému prostrediu.

Ďalšou zaujímavosťou je úsporná prevádzka pece. Pec pri výrobe vápna spotrebuje menej paliva a je schopná vyrábať najkvalitnejší druh vápna, aký je dostupný na slovenskom stavebnom trhu.

Dni otvorených dverí prišli okrem konateľ a spoločnosti Calmit Petra Vaniša otvoriť aj zástupcovia majiteľov spoločnosti Robert Schmid a Jon Santa Cruz. Práve starý otec Roberta Schmidu navrhol pred 60-imi rokmi ako prvý koncepciu pálenia vápna v dvojšachtovej peci, z ktorej vychádza aj nová pec postavená v Tisovci.

(dokončenie na s.7)

UZNESENIA zo zasadnutia 27. 5. 2009**vzalo na vedomie:**

- Informácie zo zasadnutí stálych komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m. č. Rimavská Píla
- Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky mesta k záverečnému účtu mesta za rok 2008
- Informácie primátora mesta

schválilo:

- predloženie žiadosti v rámci výzvy ROP-1.1 – 2009/01 za účelom realizácie projektu „Stavebné úpravy Základnej školy Dr. V. Clementisa“, ktorého cieľ sú v súlade s platným územným plánom mesta a platným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta
- zabezpečenie realizácie projektu po schválení žiadosti o návratný finančný príspevok
- financovanie projektu vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov a **súhlasilo** s vypracovaním projektovej dokumentácie „Stavebné úpravy Základnej školy Dr. V. Clementisa“ vo výške 9958 €
- úpravu rozpočtu mesta na rok 2009 rozpočtovým opatrením č. 1/2009 za účelom vypracovania projektovej dokumentácie „Stavebné úpravy Základnej školy Dr.V.Clementisa“ vo výdavkovej časti pol. 04.4.3 Výstavba položka 712 odkúpenie kotolne CSM - 9 958 € položka 716 ZŠ Dr.V.Clementisa - projekt + 9 958 €
- Celoročné hospodárenie mesta Tisovec za rok 2008 bez výhrad
- Prebytok hospodárenia za rok 2008 vo výške 2 751 000 Sk / 91 316,47 €/
- Prevod prebytku hospodárenia do rezervného fondu vo výške 100 % t.j. 2 751 000 Sk / 91 316,47 €
- VZN mesta Tisovec o verejných kultúrnych podujatiach s pripomienkami

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

- kúpu nehnuteľností v k. ú. Tisovec na ulici Daxnerovej do vlastníctva mesta parc.č. CKN 2613 evidovanú ako zastavané plochy a nádvorí o výmere 50 m² parc.č. CKN 2614 evidovanú ako záhrady o výmere 81 m² v spoluvlastníckom podiele ¾ vedených na LV č. 1033 t. j. 98,25 m² a parc.č. CKN 2615 evidovanú ako záhrady o výmere 81 m² v spoluvlastníckom podiele 45/64 -in vedenú na LV č. 1032 t. j. 56,95 m² od Milana ŠTRBU, bytom Francisciho 834, Tisovec
- pre Vladimíra STRELNÍKA, bytom Daxnerova 660, Tisovec prenájom pozemku na dobu neurčitú v k. ú. Tisovec, parcela číslo CKN 2761, evidovaná ako záhrady o výmere 246 m², ktorá je vlastníctvom mesta Tisovec za celkovú sumu 20 €/rok
- stanovisko hlavného riešiteľa ÚPN mesta Tisovec – URKEA v zastúpení Ing.arch. Ľudovítom Jankovičom k Urbanisticko-architektonickej štúdii využiteľnosti územia na lokalite Tisovec - ŠŤAVICA
- opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy na prenájom bytov v 30 b.j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre nasledovných žiadateľov: Ing. Ľubomír BENDÍK – jednoizbový byt č. 19 od 1.7.2009 – 30.6.2010, Monika ŠEBENOVÁ – dvojizbový byt č. 6 od 1.6.2009 – 31.5.2010
- ukončenie nájomného vzťahu - prenájom nehnuteľnosti rodinného domu č. s. 33 na ulici Jozeffyho v Tisovci dohodou zmluvných strán ku dňu 30. 6. 2009 pre Jolanu NIKITINSKÚ
- predĺženie zmluvy o dočasnom užívaní nehnuteľnosti mesta - rodinný dom č.s. 643 na ul. Daxnerovej v Tisovci pre Helenu SNOPKOVÚ na dobu určitú do 31.8.2009 za cenu prenájmu 15 €/mesiac
- predĺženie zmluvy o dočasnom užívaní

- nehnuteľnosti mesta – rodinný dom č.s. 656 na ulici Daxnerovej v Tisovci pre Zsolta KRUPU na dobu určitú do 30. 6. 2009 za cenu prenájmu 15 €/mesiac
- ukončenie nájomného vzťahu v objekte MsKS ul.Jesenského č. s. 835 Tisovec s Jánom BREZINOM dohodou ku dňu 30. 4. 2009
- prenájom nebytových priestorov – dielne o rozmeroch 4 x 3 m, bez súpisného čísla nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. CKN 2764 na ulici Daxnerovej v Tisovci pre Annu ŽIAKOVÚ, bytom ul. Daxnerova č.s. 958/8, Tisovec. Doba prenájmu: od 1. 6. 2009 – 31. 12. 2009 Cena prenájmu : 1 €/mesiac
- udelenie ceny mesta pre ZÁKLADNÚ ŠKOLU Dr. V.Clementisa Tisovec s finančnou odmenou vo výške 660 €
- odmenu za rok 2008 pre: viceprimátora mesta 1 násobok základného platu primátora mesta za r.2008
- hlavnú kontrolórku mesta 1 násobok mesačnej mzdy r.2008
- súhlasilo:** s otvorením prevádzky ČERPACEJ STANICE PHM na ulici Daxnerovej v Tisovci firmy JMM Trade, s.r.o. Dolná 511/28, 976 98 Podbrezová – Lopej od 28. 5. 2009 s nasledovnou prevádzkovou dobou:
- pondelok – nedeľa od 6.00 – 20.00 hod.
- prestávka od 15.30 – 16.00 hod.
- uložilo:** prednostke mestského úradu vypracovať projekt na značenie cyklotrás a podať žiadosť na združenie Verejno-súkromného partnerstva Muránska planina
- zrušilo** Uznesenie Mestského zastupiteľstva v Tisovci číslo 587/2009 zo dňa 30. 4. 2009 v bodoch B a C

z uznesení spracovala redakcia

Informácie primátora mesta za mesiac máj 2009*Aktivity, ktorých som sa zúčastnil*

- zasadnutia Mikroregiónu Muránska planina v Pohronskej Polhore
- celoslovenského snemu Združenia miest a obcí Slovenska v Bratislave
- slávnostného zasadnutia Mestského zastupiteľstva konaného v rámci Dní mesta Rimavská Sobota a otvorenia výstavy fotografií nášho občana Milana Slabeja pri príležitosti jeho životného jubilea
- charitatívnej akcie manželov Sucháčovcov v Rimavskej Sobote
- Zabezpečovali sme investície a akcie*
- rekonštrukcie Materskej školy Tisovec
- rekonštrukcie miestnych komunikácií objektov, kde je zriadený dom BBSK (Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb a Stredná odborná škola – internát)
- pokračujeme v príprave projektov, ktorými sa uchádzame o finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ
- prebieha príprava XV. Dní mesta Tisovec, ktoré sa uskutočnia 18.-21. júna 2009
- Zorganizovali sa akcie*
- pripomienka 35. výročia pôsobenia Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci
- deň otvorených dverí vo firme Calmit s.r.o. pri príležitosti sprevádzkovania novej pece

Mestská polícia v Tisovci vyslovuje uznanie p. Jaroslavovi Boldymu. Náš známy spoluobčan Pavel P., zv. Papek dostal chuť na bicykel poškodeného Milana H., ktorý mal odstavený pri budove reštaurácie Centrál. Bicykel odcudzil a uháňal dole ulicou Daxnerovou. Na križ poškodeného Milana H. zasiahol Jaroslav Boldy a Pavla P. zadržal. Bicykel aj s Pavlom P. odovzdal poškodenému Milanovi H., ktorý vykonal ďalšie opatrenia.

Ján Martiniak

Tisovský glosár

Na úvod začnem ohlasi mi minulý „ekologický“ glosár: Na margo čistoty okolia turistických chodníkov sa ozvali turisti, že okolie chodníkov pravidelne čistia už dávno. Výborne, priatelia! Zoberme si z nich príklad a nielenže nebudeme odhadzovať svoj odpad, ale na každej vychádzke v prírode budeme, tak ako naši turisti, poctivo zbierať odpadky aj po iných. Zástupca klubu Offroad Tisovec rozhorčene reagoval na môj príspevok týkajúci sa stavu poľných ciest po pretekoch. Argumentoval, že na preteky majú povolenia od všetkých dotknutých orgánov aj s opatreniami, ktoré musia splniť a ktoré sú orgánmi kontrolované. Fajn. Problém nastal, keď som ho požiadal, aby sme sa išli /mesiac po offroade/ previezť po trase presvedčiť sa, v akom stave sú poľné cesty. Zrazu to nebolo možné, lebo im vypršalo povolenie od Obvodného úradu ŽP na vstup na poľné cesty a nové povolenie len vybavujú. Prekvapilo ma to, pretože som nechcel robiť preteky, len sa previezť na aute. Vraj ani to nemôžu bez povolenia !/!. A tak som si nalistoval Zákon o ochrane prírody a krajiny, kde sa v § 13 a ďalších hovorí, že vjazd motorových vozidiel na účelové komunikácie /t.j. poľné cesty/ je zakázaný od 2.stupňa ochrany prírody, čo je u nás ochranné pásmo národného parku /neplatí to pre vlastníkov a nájomcov nehnuteľností/. Takže, priatelia, zistíte si hranice ochranného pásma NP a podľa toho vybavíte povolenia na individuálny vstup na poľné cesty. Alebo to povolenie bola iba zámienka? Mimochodom, ozval sa mi aj jeden z poľnohospodárov, cez ktorého pozemky išiel Offroad a pochválil ma za príspevok. Že by to s tými cestami bolo naozaj všetko OK? Presvedčiť sa môže každý, kto si vyrazí do prírody. K aktuálnym témam: Mestské zastupiteľstvo schválilo nové VZN o verejných kultúrnych podujatiach. Upresňujú sa v ňom povinnosti usporiadateľov podujatí v objektoch aj na verejných priestranstvách. Dobrá

správa pre tých, ktorí susedia so zariadeniami prevádzkujúcimi diskotéky a zábavu: organizátori sú povinní zabezpečiť, aby hlučnosť neprevyšila povolené hodnoty a na požiadanie predložiť objektivizáciu a hodnotenie hluku. Keďže pochybujem, že to niekto bude mať, bude to dobrý dôvod na zrušenie podujatia, ak to bude veľmi rušiť susedov. Dobrým dôvodom je aj zákaz podávania a predaja alkoholických nápojov mladistvým do 18 rokov. Ako všetci vieme, tento zákaz sa veselo porušuje. Tu je šanca pre mestskú políciu a ďalšie kontrolné orgány dokázať, že zákony a predpisy nie sú pre srandu králikov. Lenže čo s podujatiami, ktoré organizuje mesto, napr. Dni mesta? Hm, hm... Všetci vieme, že sa tam veselo nalieva aj mladistvým. Alebo že by to bolo tohto roku ináč? Ak sa chceme tváriť, že si cítime zákony a naše vlastné predpisy, tak by sme mali prestať zatvárať oči... Ozaj, Dni mesta. Organizátori pripravili v dňoch 18. až 21.júna rad kultúrnych a športových podujatí, koncerty Petra Čmoríka, IMT Smile, Close Harmony Friends atď. Už sa tešíme! Len by som bol rád, keby sme sa vyhli trapasu, ktorý zažila Hnúšťa s kapelou Alphaville. Preto láskavo prosím agentúru zabezpečujúcu vystúpenia skupín, aby si svoje záväzky uhradila včas. Nechcel by som znova hodinu a pol podupávať pod pódium bez vysvetlenia, prečo sa začiatok koncertu posúva a posúva a posúva... Pozývam vás aj na reprízu nášho Fausta v sobotu 20.júna o 14:00. Kto nevidel, nech banuje! Sľubujem, že nebudeme meškať viac ako 10 minút... Ale prídte skôr, lebo o pol druhej bude vyhodnotenie gastrovýstavy. Pri tichosti sa v našom meste odohrala historická udalosť – firma Progres Trading konečne otvorila novú benzínku! Tradá! Motoristi sa dočkali. Otváracie hodiny boli schválené od 6:00 do 20:00 každý deň, s prestávkou od 15:30 do 16:00. Treba len dúfať, že benzínka bude prosperovať. Záleží to aj od takých malichorňostí, ako je cena či kvalita čapovaného paliva či dodržiavanie otváracích hodín... Či čo...

Jaroslav Lacko

U priateľov v Čechách

Naše mesto už niekoľko rokov rozvíja spoluprácu s českou partnerskou obcou Ludgeřovice. V rámci upevnenia priateľských vzťahov sme boli pozvaní, aby sme sa zúčastnili na 34. ročníku festivalu Janáčkov máj, ktorého časť sa konala v dňoch 26. až 30. mája 2009. Jeho súčasťou bol nádherný koncert organového virtuóza Jaroslava Tůmu. V majestátnom rímsko-katolíckom chráme v Ludgeřoviciach bolo neopísateľne krásne môcť ochutnať túto hudobnú lahôdku. Úžasný zážitok vyvolal neutíchajúci potlesk tisícov rúk a nám dodnes znie v súzvuku nádherných tónov ludgeřovického organu.

Tu by možno niekto urobil záverečnú bodku za správou, to však nestačí. Nestačí, pretože treba otvorene povedať, že sme tam prežili nádherné chvíle plné priateľstva a pohody. Nejde ani tak o bezchybnú starostlivosť, kde nám po materiálnej stránke nič nechýbalo, ale najmä o vzťahy, z ktorých cítite

radosť, že ste prišli. Radosť z prvej podanej ruky, napriek starostiam z organizovania celého podujatia. Žiadne falošné úsmevy, žiadne „plnenie“ povinností, ale úprimná radosť zo spoločných chvíľ. Pán starosta Daniel Havlík s celým svojim tímom a tiež i so svojou rodinou naozaj žijú pre „obec“ rozvíjajúcu ju vo všetkých smeroch a to hlavne v medziľudských vzťahoch. Práve toto v mnohých stretnutiach ľudí chýba. Naozaj nám tam bolo dobre a myslím si, že sme tam nechali aj kúsok nás samých, tak ako oni poslali cez nás kúsok seba do nášho mestečka pod Hradovou. Nejde o dary mesta obci, či naopak – ide o ľudskosť, spolupatričnosť a hrdosť, že sme spolu.

Tu sa patrí dať bodku. Alebo radšej tri - v nádeji pokračovania ďalších stretnutí či už v našom mestečku, alebo u priateľov v zahraničí. Odovzdávane vám úprimné pozdravy a prania krásnych životných chvíľ od priateľov z obce Ludgeřovice – Dovidenia ...

Marián Krivuš

Jaro Matko

V júni sa dožíva 70-tych rokov. Je to nenápadný občan Tisovca, stratený v dave šedej priemernosti. Taký človek – milión. Ale zdanie klame, hlavne preto, že chýbia informácie, vďaka ktorým zistíme, že Jaro je jeden z mála Tisovčanov, ktorí nezištné a svedomite, bez vypočítavosti, prispievali k rozvoju Tisovca.

Vyrastal vo mlyne, kde otec bol mlynárom. V tom čase Tisovec bol roľnícke mesto. Po žatve v „mlynárskej sezóne“ obilie mleli 24 hodín denne. Mlyn sa stal akýmsi centrom verejnej mienky, kde sa vymieňali názory nielen medzi mlynárom a zákazníkmi, ale aj medzi roľníkmi, ktorí si tak krátili čakanie, aby si mohli odviesť namletú múku. Debatovalo sa hlavne o mestských problémoch, úrode, daniach atď.

Politika, ako taká, roľníkov nezaujímal. Mali útlm vo vojne. Tieto debaty v Jarovi vzbudili záujem o veci verejné, ktorý mu ostal až do dnešných čias.

Ako sedemročný spieval a tancoval v operete Bludička – ktorú ako obyčajne aj v ďalších mnohých predstaveniach režíroval pán Vojtech (Béla) Kriška. Hudobný doprovod mal na starosti miestny fotograf, ktorý dirigoval tamburášsky súbor, pán Emil Pekár, ktorý bol aj maskérom. V tom čase Tisovec bol centrom kultúry, nielen pre rimavskú dolinu, ale aj dolinu muránsku. Do spevokolu vstúpil v roku 1958. Od roku 1971 až dodnes je stálym členom. Dlhé roky bol tajomníkom a cez 20 rokov predsedom. Zaslúžil sa spolu s inými o záchranu daxnerovskej zemianskej kúrie, ktorá bola v rozpade, keď predtým vyhorela. Bol to on, čo navrhol školskej a kultúrnej komisii, aby budovu určili pre spevokol. Keď sa podarilo stavbu zaradiť do akcie Z, členovia spevokolu usilovne pracovali a odrobili veľa brigádnických hodín, tak ako ich predchodcovia na stavbe plavárne a ihriska pre ŠK Tisovec.

Ako tajomník a predseda spevokolu dojednal s Maticou Slovenskou odbor pre zahraničie (šéf Ing. Karkus) zájazd spevokolu do Juhoslávie, Bulharska a Maďarska. (Ubytovanie v slovenských rodinách). Koncom 70-tych rokov, stranická skupina v spevokole ho odvolala z postu tajomníka spevokolu. Nebol v strane a otec bol živnostníkom. Napriek tomu pokračoval v práci pre spevokol. Niekoľko rokov pozdejšie, predseda spevokolu Ján Maciak, sa zasadil o jeho znovuzaradenie na miesto tajomníka. Služi mu ku cti, že nezanevrel v dobe, keď mu boli bohovia nepriaznivo naklonení, ale pokračoval v práci pre spevokol a mesto.

Treba pripomenúť, že okrem spevokolu bol aj poslancom – člen komisie výstavby, pozdejšie jej predseda. Pomohol obnoviť činnosť urbaniálnej spoločnosti. Dnes je jej podpredsedom.

To všetko robil popri zamestnaní. Nezanedbával starosť o rodinu, hlavne jeho deti a neskôr rodičov. Ako projektant, dozoroval niektoré stavby v Tisovci. Nikdy, keď bolo treba neodmietol pomoc.

Prajem mu všetko najlepšie do budúcnosti.

MUDr. Jaroslav Rafaj

Naše divadlá idú na festivaly

Vysokú úroveň ochotníckeho divadla v Tisovci a na Rimavskej Pile potvrdzujú aj pozvania na celoslovenské festivaly:

DS Daxner sa po víťazstve na krajskej prehliadke v Revúcej s inscenáciou Faust predstaví na celoštátnej prehliadke ochotníckych súborov v Tímačoch v dňoch 12. - 14. júna. Naša inscenácia sa tým zaradila medzi 8 najlepších na Slovensku. Snáď sa tým jej cesta nekončí...

DS T.Vansovej v Rim.Pile zabodoval pred tromi rokmi, keď s inscenáciou Dedičstvo zvíťazil na celoštátnej prehliadke hier s dedinskou tematikou v Trebišove. O podobný úspech v Trebišove sa bude usilovať aj v tomto roku s inscenáciou Skon Paľa Ročku / 4. - 5. júna/, ktorú súbor premieroval na Vianoce. Duchovné a mravné posolstvo inscenácie potvrdilo aj pozvanie na celoštátny festival hier s duchovnou tematikou v Močenku pri Nitre /30.7. - 1.8./.

J.Lacko

/foto Milan Slabej DS T.Vansovej R.Pila: Skon Paľa Ročku/

Konferencia o drogách a zdravom životnom štýle

„Žijeme vo svete, v ktorom sa dostávajú drogy v spoločnosti na také miesto, kde nepatria.“. (Š. Ol'ha: Drsný diktát drogy)

Často si kladíme otázku či svet raz bude lepší ako je ten, do ktorého sme sa narodili. Ale je zbytočné takto filozofovať. Treba konať. Naozaj je užitočnejšie robiť niečo preto, aby bol lepší. Práve preto sme sa my, žiaci a učitelia ZŠ Dr. V. Clementisa v Tisovci, rozhodli dňa 6. mája 2009 usporiadať Konferenciu o drogách a zdravom životnom štýle.

Konferencia sa konala v MsKS Tisovec a zúčastnilo sa jej približne 80 žiakov nielen z Tisovca, ale aj z prizvaných základných škôl. Z najväčšej diaľky k nám prišli žiaci zo ZŠ Postupimská z Košíc. Okrem nich naše pozvanie prijali aj Základná škola s materskou školou v Muráni, tiež Základná škola v Pohronskej Polhore, Základná škola v Čiernom Balogu a Stredná odborná škola v Tisovci. Svojou prítomnosťou nás prišiel podporiť pán primátor mesta Tisovec Ing. Peter Mináč aj pán riaditeľ ZŠ Tisovec Mgr. Klement Kéry. Konferencie sa zúčastnila pani psychologička Mgr. Janka Ciráková z CPPPaP v Rimavskej Soboty, sociálna pracovníčka Bc. Irena Milecová spolu s vysokoškolskými študentkami z Nitry, za Územný spolok SČK prijala pozvanie pani Blažena Svinčiaková.

Konferencia začala netradične, a to vystúpením žiakov zo ZŠ Čierny Balog. Scénka, ako vystrihnutá z mafiánskeho drogového prostredia, bola podfarbená sugestívnou „raperskou“ hudbou a určite divákov zaujala i výpoveďou človeka, ktorý sa dostal do „slepej uličky“. Ďalej sa postupne prezentovali žiaci 5. – 9. ročníka ZŠ Tisovec. Skupinky žiakov postupne na hodinách etickej výchovy vyrábali plagáty a vyhľadávali informácie o rôznych drogách a ich negatívnych účinkoch. Ich projekty vo forme farbitých plagátikov znázorňovali účinky drog na zdravie a psychiku človeka a mali predovšetkým poučný charakter. Takto sme si pozreli a vypočuli množstvo známych, ale aj nových informácií. V odbornej časti konferencie sa k slovu dostala aj pani psychologička. Prezentáciou v Power Pointe nás oboznámila s negatívnymi účinkami dvoch najznámejších a žiaľ, aj najdostupnejších drog, ktorými sú alkohol a cigarety. Tíhí zabijaci, ktorí sa veľkou mierou podieľajú na vzniku civilizačných chorôb, rozpadoch rodín a mnohých zničených životoch. Alarmujúca je predovšetkým informácia, že s nimi experimentujú čoraz mladšie deti.

Naši milí hostia z prizvaných ZŠ a SŠ nám prezentovali vlastné projekty, ktoré nás veľmi zaujali. Dostalo sa nám cenných rád ako efektívne využívať voľný čas na rôzne záľuby, športy a koníčky, ktoré tvoria bránu ako vojsť do sveta dospelých a nestratiť svoju vlastnú tvár. Zaujala nás aj časť o art-terapii – vyjadrení sa prostredníctvom maľby a farieb, čiže prostredníctvom tvarov, rôznych motívov a farieb, dávať najavo svoje pocity a mnohé iné.

Každý, kto sa v tento deň zapojil do Konferencie o drogách a zdravom životnom štýle, nás obohatil niečím novým a dal nám rozmanité námety, ako sa dá na vyučovaní pracovať lepšie, kreatívnejšie. Pretože učíme sa nielen v škole, ale vždy a všade. Pevne veríme, že práve vzájomná spolupráca žiakov a výmena poznatkov medzi školami, tvorí základ pre budúcnosť, v ktorej drogy nebudú mať miesto a bude v nej oveľa menej závislých, a uvedomelých mladých ľudí. Chceme poďakovať všetkým, ktorí nás rôznym spôsobom podporili pri realizácii konferencie. A že budeme pokračovať, sme sa v tento májový deň len utvrdili! Konferenciu pripravili žiaci ZŠ Dr.V.Clementisa v Tisovci a PaedDr. Miriam Kubinská a Ing.Eva Rošková.

Mgr. Beáta Gandžalová

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Píly

Gustáv Liskai (Liszky)

120. výročie úmrtia banského a hutného inžiniera
Narodil sa 2.8.1843 v Drienčanoch. Študoval na gymnáziách v Rimavskej Sobote a v Kežmarku. V rokoch 1862-1866 absolvoval štúdium baníctva a hutníctva na Baníckej a lesnej akademii v Banskej Štiavnici. Od roku 1866 bol správcom železiarskej spoločnosti, neskôr bol pracovníkom Banského riaditeľstva v Banskej Štiavnici. V rokoch 1873-1884 bol učiteľom a riaditeľom tamtojšej baníckej školy. Zaoberal sa výbušnými plynmi v baniach, strojným vŕtaním, mineralogickým a geologickým výskumom, mramormi v okolí Tisovca. Vykonával inšpekčné prehliadky banských a hutných závodov, napr. v Ľubietovej, Ponikách, Tisovci, Železníku. Bol autorom učebnice baníctva, v odborných časopisoch publikoval opis minerálov z oblasti Banskej Štiavnice, Hodruše, okolia Tisovca atď. V rukopise zanechal učebnicu geológie. Zomrel 3.6.1889 v Banskej Štiavnici.

Jonatan Dobroslov Čipka

190. výročie narodenia spisovateľa, folkloristu, učiteľa, kňaza, redaktora

Narodil sa 14.6.1819 v Tisovci. Základnú školu vychodil v rodisku.. Študoval na Lýceu v Kežmarku a v Bratislave. Univerzitné štúdiá

absolvoval v Jene v rokoch 1842-1943. Po štúdiách bol vychovávateľom u baróna Révaya v Mošovciach. V rokoch 1845-1847 bol učiteľom a evanjelickým kaplánom v Ratkovej. Od roku 1847 pôsobil ako farár v Drienčanoch. Literárne sa začal prejavovať už počas štúdií v Kežmarku, kde pracoval v študentskom literárnom spolku. Písal a publikoval básne i preklady z nemčiny vo Fejérpatakyho kalendári a v jeho rubrike Slovenský pozorník. Spolu s A.H.Škultétyom a Š.M.Daxnerom zapísal množstvo zozbieraných slovenských ľudových rozprávok do takzvaného Codexu tisovského, ktorý dlho patril medzi základné pramene pri vydávaní ľudových rozprávok. Ním zozbierané rozprávky vychádzali tiež vo Francisciho Slovenských povestiach, či Dobšinského Prostonárodných slovenských povestiach. Spolu s A.H.Škultétyom vydával zábavník Zornička, zábavník pre detky, priekopnícke to dielo v našej literatúre pre mládež. Tu publikoval množstvo vlastných próz i poézie určenej práve deťom. Inšpiroval sa predovšetkým rozprávkou, využil tiež skúsenosti kňaza a učiteľa na nevyhnutné mravoučné zakončenie svojich prác. Zomrel 14.2.1861 v Drienčanoch.

Miroslava Kojnoková

19. až 20. mája sa uskutočnil 1. ročník celoslovenskej súťaže v sólovom speve

Petra Dvorského. Zúčastnila sa ho žiačka Základnej umeleckej školy a žiačka Evanjelického gymnázia v Tisovci Andrea Kirschová pod vedením Mgr. Oxany Ščurovej, ktorá vo svojej kategórii získala strieborné pásmo. Súťaž sa konala na ZUŠ na Bernolákovej ulici v Košiciach. Súťaž prebiehala v dvoch kolách. Zúčastnených bola 20 ZUŠ z celého Slovenska. Nie každému sa podarilo dostať sa do druhého kola. Napätie bolo veľké, pretože všetci súťažiaci predviedli úžasný výkon, pestrý repertoár a výborný hlasový fond. Predseda poroty bol sám Peter Dvorský a zvyšok poroty tvorili vedúci sólisti košického a bratislavského divadla.

V prvom kole sa Andrea predstavila so skladbou M.S.Trnavského Nesadaj sláviček a s ľudovou piesňou v úprave Eugena Suchoňa Povedz že mi povedz. Úspešne sa prebojovala do druhého kola. Pociť radosti bol neopísateľný. V druhom kole Andrea spievala Romancu P.I.:Čajkovského a umelú pieseň F.Schuberta Planá rúže. Napriek tréme predviedla veľmi dobrý výkon a tak bola umiestnená v striebornom pásme. Pri oceňovaní sme mali možnosť podarovať paniu Dvorskému knihu o Tisovci, čím sme reprezentovali aj naše mesto.

Mgr. Oxana Ščurová

Chcela by som sa veľmi pekne poďakovať pani učiteľke Mgr. Oxane Ščurovej za prípravu na súťaž a p. učiteľke Hajnalke Vargovej, ktorej vďačím za klavírny doprovod. Som rada, že som sa mohla zúčastniť takéhoto podujatia a mohla načerpať nové skúsenosti a zážitky.

Andrea Kirschová

Dobrá správa o etnickej dlhovekosti Slovákov. Osemtisícročná identita

S etnickými identitami je to tak ako so starozitnosťami; čím sú staršie, čím je väčšia doložená ich dlhovekosť, tým majú vyššiu civilizačnú hodnotu. Pochopiteľne, medzi etnikami vzbudzujúcimi úctu sa často objavujú také, ktoré síce majú najvyšší audit hodnotovosti, ale nehodnovernými sa ukázali inštitúcie auditovstva.

Napríklad v hospodárskych oblastiach sa po celom svete blamovali tzv. hodnoverné miesta, ktoré sa svojimi skorumpovanými dobrozdániami stali spoluvinníkmi straty transakčnej dôvery, ktorá urýchlila krach svetových trhov. Napríklad rejtting hedgeových fondov amerického megašpekulanta Bernarda Madoffa mal do decembra 2008 najvyššiu známku excelentnosti (rejtting AAA), nakoniec však vysvitlo, že boli podvodom v rozsahu 50 miliárd dolárov. Podobnú hodnovernosť bezúhonnosti etnických spoločností potvrdzovali vedecké historické inštitúcie, ale v mnohých prípadoch objektivita vystaveného auditu bola rovnako pochybná ako v ekonomike. Viaceré „historické pravdy“ sa ukázali ako falz.

Návrat ku koreňom

Našťastie, práve historickým a spoločensko-politickým vedám prišla na pomoc objektivná vedecká genetika. Rozvoj biotechnológií prispel na jednej strane k rozkľúčovaniu biogénov, osobitne antropogénu, a na druhej strane umožnil s vysokou precíziou určiť tzv. historický genofond moderných národov. Historický genofond napríklad objavne pomohol zistiť skutočnú dlhovekosť národných spoločností. Všetky moderné národy výskumom svojho historického genofondu potvrdzujú tzv. etnické kontinuum, t. j. dlhovekosť vlastnej etnickej identity. Tento smer je veľkým prínosom pre pochopenie tzv. historickej hodnoty (autenticity) všetkých moderných spoločností. To, čo v americkej zháňke za poznávaním koreňov svojich predkov dostalo názov „návrat ku koreňom“ (return to the roots), malo veľmi racionálne jadro. Američanom pomohlo zistiť, z akých vyšťahovalých prostredí pochádzajú a naučilo ich čtiť si svoj pôvod. Medzitým genetická analýza umožnila nielen identifikovanie individuálneho, ale aj kolektívneho pôvodu. Fylogenetická analýza pomohla predĺžiť čas kontinua etnickej identity na pokraj historického vývoja, ba dokonca až do hlboko predhistorického obdobia. Skúmanie identity teda nie je módnou mániou, ale ukázalo sa, že účinne pomáha vytýčovať tzv. evolučné cesty formovania moderných národov.

Ťtzi prepísal dejiny

Na demonštrovanie objaviteľskej hodnoty etnogenetickej kontinuity uvediem najnovší príklad. Renomovaný vedecký časopis Science uverejnil oznam o výsledku najnovšieho amerického genetického výskumu súčasných obyvateľov Stredomoria, z ktorého vyplynulo, že každý sedemnásty obyvateľ tejto oblasti je v mužskej línii priamym potomkom Feničanov, ktorí ako tzv. morský národ kontrolovali všetok obchod a plavbu v tomto priestore. Výskum ľudského genómu a jeho etnických modifikácií vyvolal vo vedeckých

kruhoch malé zemetrasenie a zmenu všetkých „kalendárov“ osídľovania a kultivovania Európy. V roku 1991 v alpskom ľadovci pozdĺž rakúsko-talianskej hranice zasa prišlo k neuveriteľnému objavu zachovaného ľudského tela zakonzervovaného ľadom. Praveký človek dostal pomenovanie Ťtzi podľa blízkeho údolia Ťtzi. Dôkladná vedecká analýza tela a vybavenia viedla k jednoznačnému záveru, že ide o „farmára“ (roľníka, neolitika), ktorý uviazol v ľade, pričom sa v ňom nachádzal už 3 300 rokov pred Kristom! Z kvality oblečenia i analýzy pokrmu, ktorý sa nachádzal v jeho žalúdku, vyplynulo, že išlo o vysoko kultivovaný typ neolitika. Otrás spôsobila najmä jeho príručná sekierka z čistej mede. Dovtedy totiž paleoantropológovia, paleoarcheológovia i paleotechnológovia usudzovali, že hutníctvo medi sa v Európe objavilo medzi 600 až 900 rokov pred Kristom. No telo aj so sekierkou bolo predsa zaliate v ľade vyše 5-tisíc rokov. V čase, keď Ťtzi zahynul, starovegypťská civilizácia ešte iba začínala budovať menšie, tzv. terasovité pyramídy. Európske neolitikum však už vtedy používalo vysoko sofistikované termické technológie vrátane hutníctva medi.

Na 80 percent máme pôvodné gény

O slovenskej etnogenéze sa viedli hlboké spory, poznačené hegemoniálnymi doktrínami väčších národov, ktoré si „vylepšovali“ svoju geopolitickú alokáciu a etnogenézu. Počas ťažkých sporov zahraničných historických kapacít sa často spochybňovala tzv. autenticita Slovákov v priestoroch severokarpatského oblúka a pridunajských nív. Dokonca časť „historikov“ neváhala tvrdiť, že Slováci väčšinou prišli ako „priesak valašských kolonizácií v neskorom stredoveku“. Väčšina sa však umúdrila a pripúšťala „príchod slovenských predkov“ okolo rokov 300 až 500 po Kristovi. Výskum historického genofondu dnešných Slovákov uskutočnil odborník na vedecké detegovanie ľudských genómov doc. Vladimír Ferák. Jeho vedecky podložené závery sú viac ako pozoruhodné a sú dobrou správou pre všetkých nás. Zistil, že vyše 80 percent Slovákov zdedilo gény po predkoch, ktorí žili v strednej Európe už v mladšej kamennej dobe (t. j. zhruba 6-tisíc rokov pred Kristom)! Súčasná slovenská populácia sa geneticky v ničom zásadne nelíši od ostatných stredoeurópskych populácií. Z toho vyplýva, že väzba neolitkov na obrábanú pôdu bola taká tesná, že geograficky zotrvali na jednom území po celých 8-tisíc rokov. Nuž, ak toto ktosi neuzná za obraz kontinuity etnickej autenticity, potom jednoznačne ide o hegemonistické predsudky.

Aj v Česku a Maďarsku sa uskutočnili vedecké analýzy historického genofondu domácich populácií. V Česku prezentovaný genetický výskum konštatoval, že z dnešnej populácie tvoria 10 percent Česi, 50 percent Slovania a ďalších 40 percent má keltské, germánske, románske a iné gény. V Maďarsku genetický výskum konštatoval, že tamojšia populácia sa skladá len z 5 percent staromaďarských génov, vyše 50 percent je slovanských génov a zvyšok tvoria valašsko-románske, germánske a iné gény. Podobne vysoké skóre etnickej identity ako Slováci majú podľa podobného výskumu z Walesu aj súčasní

Walesania, v žilách ktorých koluje približne 70 percent génov predkov, ktorí tam žili už 4-tisíc rokov pred Kristom.

Odpoveďou bola výdrž

Európu a svetom otriasa globálna ekonomická kríza a zneistenie všetkých populácií z jóbových zvestí o krachoch bánk, firiem a nárastu nezamestnanosti nedáva veľa dôvodov na optimizmus. Ale naša etnická osemtisícročná dlhovekosť nám dáva nádej, že etnikum, ktoré prežilo toľko nájazdov a plienení, sa dokáže vyrovnat' aj s dnešnou ekonomickou krízou. Dobré zakorenené etnické spoločenstvo potvrdzuje starú múdrosť, že život je vzdorovanie zmaru a naša historická dlhovekosť potvrdzuje pozoruhodnú vitálnosť a istú vzdorovitosť. Môžeme právom dúfať, že aj našim potomkom pôjde o to, o čo išlo našim predkom: „primknúť sa k hrude“ a pretrvať. Nie je nám jedno, kto je suverénom v našom priestore, aj keď, samozrejme, čistá suverenita nikdy neexistovala. Naše matere a naši otcovia vedeli, o čo ide – uchovať si povedomie a starať sa o odovzdávanie národného štafetového kolíka. Celá naša štátotvorná emancipačná cesta bola nezdvočená a na úľadu osudu sa snažila odpovedať výdržou. Výsledkom je fakt, že dnes máme opäť svoj štátny útvar, svoj domov – Slovenskú republiku.

Počas nedávneho vyčítania radikálnych maďarských nacionalistov pred slovenskou ambasádou v Budapešti sa objavili aj transparenty s anglickým nápisom „homeless bastards“ (čosi ako „bezdomeckí pomiešanci“), adresovaným Slovákom. Vzhľadom na spomenuté genetické výskumy a známe historické fakty o čase príchodu starých Maďarov na naše územie je skutočnosť, že takto nápis adresujú nášmu národu s osemtisícročnou identitou práve oni, trochu úsmevná. Dobré vieme, čo chcela povedať Margita Figuli vo svojom románe Babylon, keď vložila do úst hrdinu románu výrok: „Iba zvieratám je jedno, komu hora patrí, v ktorej žijú!“ Tak veru, nám patrí. To potvrdenie dlhočiznej etnickej kontinuity je pre dlho ubíjanú dušu slovenského človeka liečivým a revitalizačným balzomom. Chvalabohu, je to jedna z naozaj dobrých správ.

Augustín Marián Húška (Mesačník Extra plus, február 2009, zdroj www.popr.sk)

Spokojne umieral Slovák so svojou ženou, lebo vedel, že rod bude zachovaný. Treba pamätať, že treba ísť vždy cestou cti a práva s čistým charakterom.

Národ to je vlasť, ktorej dávame svoju prácu a srdce. To je naša úloha, najvyšší stupeň vŕdy, kým život nevychladne.

Nesmieme sa vzdať vyššieho mravného princípu, ktorý je daný človeku do vienk a ktorý ho povyšuje nad ostatné Božie tvory. Nesmieme rezignovať, lebo sa dostaneme na cestu ku bezduchej mase a potom si svoj päť zaslúžime. Aj náš 132 ročný spevok, keď aj ďaleko od Dunaja, ale o to bližšie ku Krivánu slúžime svojmu národu. Tu je náš domov, v náručí našej matky s jej žilčivým a citlivým srdcom a našich otcov s ich umom a upracovanými rukami. Netreba zabudnúť, že každý národ si zaslúži taký režim, život, dianie, aký je ochotný znášať. Slováci žili, - žijú, - budú žiť!

Jaroslav Matko

EGTeam, študentská spoločnosť (š.s.) na EGT v Tisovci, 2. Časť

V prvej časti článku o študentskej spoločnosti EGTeam, ktorá vznikla v Evanjelickom gymnázii

v Tisovci v školskom roku 2008/2009 ako súčasť predmetu Aplikovaná ekonómia sme predstavili jej základné myšlienky a smerovanie. Ako sa ich podarilo naplniť?

Uvádzam prehľad niektorých akcií...

Prvou spoločnou akciou bola *Tekvica 2008*. Študenti prišli na výzvu EGTeam-u v krásnych, rozmanitých a kreatívne vytvorených maskách. Samotný program bol veľmi pestrý, zložený zo speváckych, tanečných, hereckých a hudobných vystúpení. Najzaujímavejšie masky boli ocenené porotou, v ktorej boli žiaci i učitelia. Po odovzdaní cien sa začala tá pravá párty, plná zábavy a dobrej hudby.

V rámci decembrovej charitatívnej činnosti navštívili *Deti domov* v Tisovci. Hračky, ktoré priniesli deťom, vyzbierali v škole. Študenti EGT boli veľmi štedrý - hračiek bolo veľa. Odmenu pre odvážne deti, ktoré prejavili svoj talent spevom, tancom alebo bábničkami, boli práve tieto hračky. Deti sa nám odvádzali množstvom smiechu a dobrej nálady.

Ďalšou predvianočnou akciou bol predaj vianočných pohľadníc UNICEF. Študenti a učiteľský zbor EGT ukázali svoju obrovskú štedrosť a všetky pozdravy si našli svojich majiteľov. EGTeam však v rámci charitatívneho zámeru, celý zisk z tohto predaja (2500SK/182,98 €) daroval na financovanie projektov pre deti na celom svete.

Veď predsa svet detí sa nás týka...

Navštívili *Domov dôchodcov* v Tisovci. Krátkym programom pripomenuli obyvateľom domova blížiac sa vianočné sviatky. Odmenu pre nich bola dobrá nálada, veľa spokojnosti a šťastných úsmevov našich najstarších spoluobčanov.

Zorganizovali 13. ročník tradičného plesu EGT. Podujatie sa uskutočnilo v spoločenskej sále mestského kultúrneho strediska. Do tanca hrala folklórna skupina Michala Šimka z Revúcej a D.J. z Revúcej. Program pozostával zo spoločenských tančov, vystúpenia folklórneho súboru a hip-hopovej skupiny. Večer svojím spevom spríjemnili súrodenci Kirschovci, EGTeam pripravil aj tanec s vlastnou choreografiou. Prekvapením večera bola torta.

Členovia EGTeam-u absolvovali ďalšiu návštevu *Odborného liečebného ústavu psychiatrického* na Prednej Hore. Cieľom

návštevy schválenie dokumentu – filmu *Návrat*. Odborní pracovníci OLÚP nám po zhladaní dokumentu poskytli svoj názor, ktorým vyjadrili celkovú spokojnosť s kvalitou spracovania drogovej problematiky.

Zúčastnili sa Veľtrhu študentských spoločností. V Ružinovskom kultúrnom dome v Bratislave súťažili v konkurencii 28 študentských spoločností zo Slovenska o umiestnenie v 5 kategóriách. EGTeam si nakoniec vybojoval dve prvenstvá. Odborná porota, ktorej členovia boli zástupcami významných firiem, udelila EGTeamu prvenstvo v kategórii *Najlepšia marketingová prezentácia* a ocenenia sa dočkali aj od študentskej poroty, ktorá im udelila titul *Najlepší študentskej spoločnosti*.

Študentom *Branislavovi Klimovi* a *Antonovi Dangovi* sa podarilo prebojovať a postúpiť do Európskeho a teda posledného, finálového kola súťaže *JA-YE Europe Banks in Action Challenge 2009*, ktoré sa konalo v Bruseli 1.-2. apríla 2009. Do finále bolo pozvaných 8 dvojčlenných tímov, ktoré sa stali súčasťou programu zvaného *Skills for the Future Summit*. Ročne sa tejto súťaže zúčastní 60 000 študentov z celej Európy a organizácia Junior Achievement v spolupráci s Citi Bank Foundation umožní šestnástim z nich zúčastniť sa tohto finále, ktorého súčasťou bude niekoľko užitočných workshopov zameraných na rozvoj osobnosti, schopností riešenia problémov, kritického myslenia, schopnosti komunikovať, spolupracovať či viesť.

Streda, 15. apríla 2009 bola dňom dlho očakávanej premiéry. V kinosále MSKS v Tisovci za účasti cca 300 študentov z Evanjelického gymnázia, hostí a učiteľov bol premietnutý film *Návrat*. Pozvanie na túto akciu prijali zástupcovia Biskupského úradu ECAV zo Zvolena, odborníci z Liečebného ústavu psychiatrického z Prednej Hory a zástupcovia Resocializačného centra Z-Návrat v Bobrove. Medzi vzácnymi hosťami bol prítomný aj Roman, hlavný rozprávač z filmu. Akcie sa zúčastnili aj zástupcovia médií, konkrétne STV, Slovenského rozhlasu a Evanjelického posla.

Dokumentárny film *Návrat* prezentuje pohľad mladých ľudí na problémy, ktoré sú súčasťou ich života. Každý z nás je potenciálne ohrozený a je viac či menej pravdepodobné, že sa chytí do pasce drogovej závislosti. Nikto si však túto možnosť nepripúšťa. Nenásilnou formou – autentickou výpoveďou preliečeného narkomana, sa tvorcovia filmu, študenti z EGTeamu snažili poukázať na nebezpečenstvo

čhajúce z užívania návykových látok, konkrétne z drogovej závislosti. Problematiku vhodne objasňujú odborníci Liečebného ústavu psychiatrického z Prednej Hory a renomovaní pedagogickí pracovníci. Dokument podáva obraz dnešnej doby, sociálnych pomerov a slabej informovanosti o ceste, na ktorú sa môže dostať každý z nás s vidinou existencie bez akýchkoľvek obmedzení, zbavený povinností, ale hlavne citu a rodinných zväzkov. Neľahký návrat drogozo závislého a jeho tvrdé prístátie do reality nie je možný bez pomoci rodiny, priateľov, odborníkov, skratka celej spoločnosti. Vyhnúť sa tejto, pre ľudský život nepotrebné skúsenosti by mal pomôcť aj uvedený dokument. Tento príbeh divákov veľmi výrazne ovplyvnil a uvedomili si zodpovednosť za svoj vlastný život.

Dokumentárny film *Návrat* bol jednou z rozhodujúcich aktivít študentskej spoločnosti EGTeam.

V prípade Vášho záujmu si film môžete objednať u prezidentskej študentskej spoločnosti Dušana Šarikovej (dušana.sarikova@gmail.com), prípadne u viceprezidenta pre výrobu Nazarija Kľujeva (klujev.nazarij@gmail.com). Ďalšie informácie môžete získať aj na školskej adrese skola@egt.sk.

Niečo na záver:

Pre mňa, ako učiteľa to bol úžasný rok. Bola to opäť skvelá skupina mladých ľudí, ktorí za školský rok ukázali veľmi veľa kreativity, skvelých nápadov a vytrvalosti. Na akciách odpracovali celkom 1008 hodín. Samozrejme museli pri tom stihnúť aj svoje školské povinnosti a tiež zvládnuť základy ekonómie, čo sa prejavilo v záverečnom teste, ktorý urobili v priemere na 93,22 %. Nepodarilo sa nám nadviazať na úspechy študentskej spoločnosti z minulého školského roka, keď sme boli reprezentovať SR na Európskom veľtrhu š.s.v Štokholme.

Za študentskou spoločnosťou EGTeam tu však ostáva niečo oveľa väčšie. Je to dokumentárny film *Návrat* najmä so svojím posolstvom pre mladých ľudí.

Raz som niekde napísal: Ďakujem Bohu, že mi umožnil učiť na tejto škole a byť pri premene študentov z dobrých na skvelých.

Ďakujem aj za to, že mi umožnil spoznať už niekoľko ročníkov skvelých študentov a byť ich priateľom.

Ing. Ladislav Čajko, učiteľ aplikovanej ekonómie na EGT

Úsečka či priamka?

Čas bytia krehkou niťou prešlý. Ešte budem dlho alebo už je prešlý? Veľa som čítal, ešte viac sa pýtal. Odídem potichu, alebo hlasnou výčitkou zabýť?

Z modrého ticha nad sebou checm veniec uvíť a zlatou niťou slnka prešlý.

Odídem tam odkiaľ kráčam? Alebo v cudzom priestore nášho poznania svoje ja pozmáčam?

Toto tu je všetko, alebo len časť priamky môjho ja? Je bytia mnoho, alebo ani dva?

Otázky eualom jedným smerom rútiace. Odpovede možno blízko, ale za rozmerom, ako závit DNA krútiace.

Karol Hruška

V piatok 5.júna 2009 sa uskutočnil Festival Janka Plihtu. Z dôvodu nepriaznivého počasia sa konal v kinosále MsKS. Na podujatí organizovanom spolu s GMOS Rimavská Sobota sa zúčastnili

Tisovské mažoretky, Gemerčanka z Revúcej

(dole)

Dychová hudba Mesta Hnúšťa,

naša Hradovanka,

Magnezitár Jelšava

Sobotienka z Rimavskej Soboty, programom sprevádzal Michal Stejskal

„Je cestovný ruch súčasťou slovenskej ekonomiky, je hospodárskym odvetvím?“

V dňoch 22. a 23. mája sme ako podnikateľ vo vidieckom cestovnom ruchu – Zbojská, s.r.o. boli na požiadanie Verejno-súkromného partnerstva (ďalej VSP) Muránska Planina spoluorganizátormi zasadnutia Vidieckeho parlamentu (ďalej VIPA), ktorý bol venovaný novinkám v oblasti podpory pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Hlavnou témou zasadnutia členov VIPA a hostí bol vidiecky cestovný ruch a to konkrétne ubytovanie do 10 postelí. Medzi pozvanými boli aj zástupcovia ministerstiev a to Ing. Ján Beňadik – MP SR a Ing. Gabriel Kuliffay – MH SR a zástupcovia BBSK – Ing. Vladimír Brieda a Ing. Peter Sárinec. Prvý deň zasadnutia sa realizoval v MsKS v Tisovci. Okrem prednášok pozvaných hostí sme mali možnosť predstaviť zástupcom jednotlivých krajov

z celého Slovenska realizáciu cestovného ruchu na území Mikroregionu a VSP Muránska Planina. V podvečerných hodinách sa zasadnutie VIPA presunulo do vidieckej časti mesta Tisovec do lokality – sedlo Zbojská. Tu sme mali možnosť hosťom predstaviť už zrealizovaný projekt vidieckeho cestovného ruchu so zameraním na agroturistiku (Salaš Zbojská - Zbojnícky dvor). Jeho súčasťou je aj ubytovanie do 10 postelí a informačná kancelária pre Národný park Muránska Planina. Zároveň sa tu predstavil aj ďalší poskytovateľ tohto typu ubytovania a to zariadenie Rogalko na Michalovej. Hostia a členovia VIPA boli príjemne prekvapení úrovňou Zbojníckeho dvora od prvorovýroby až po samotné využitie všetkých priestorov jednotlivých prevádzok ako sú ovčín, syráreň, ubytovacia časť do 10 postelí, informačná kancelária, predaj syrov a stravovacie zariadenie.

V budúcnosti spoločnosť plánuje vybudovať aj vlastné múzeum Zbojníka Surovca. Druhý deň zasadnutia prebiehal priamo kolibe Zbojníckeho dvora v sedle Zbojská. Výstupom z týchto dní bolo vyhlásenie účastníkom pre kompetentné ministerstva, vládu SR a prezidenta SR. Jedným z dôvodov je aj súčasná hospodárska kríza na Slovensku, ktorú Vidiecky parlament považuje za impulz na zvýšenie podpory vidieckeho cestovného ruchu, čoho boli svedkom aj predstavitelia jednotlivých ministerstiev v jednotlivých zástupcami profesijných združení podnikajúcich v cestovnom ruchu na Slovensku. A taktiež ako pripomenutie Programového vyhlásenia vlády SR, v ktorom je deklarovaná podpora domáceho cestovného ruchu.

Ing. Katarína Mešková – Zbojská, s.r.o.
Bc. Irena Milecová – predsedníčka VSP
Muránska Planina

Klientelizmus, doba, ktorá nás môže vrátiť späť

Ľudstvo vo vývoji spoločnosti zažíva historický vývoj od prvotnopospolnej spoločnosti po súčasné vývojové trendy, kde sa budovanie spoločenských a ekonomických systémov zúžilo na jednotný ekonomický systém, kde základom je kapitalizmus a trhové hospodárstvo. Ale Slovensko prešlo ešte podsystemami, kde v roku 1990 sa začala tvorba kapitálotvornej spoločenskej vrstvy, rozdeľovanie a rozkrádanie štátneho majetku podľa politickej príslušnosti. I tu boli však výnimky kde sa privatizovaním transformovali podniky, ktoré fungujú dodnes. Problémom bolo znovuzískanie trhov, orientácia priemyslu a hlavne energetiky, ktorá sa priamo dotýkala i obyvateľstva. Prínosom bol revolučný entuziazmus a eufória ľudí, ktorí svojou vôľou a cieľavedomosťou, procesom demokratizácie dokázali pozdvihnúť spoločnosť. Výnimkou nebol ani Tisovec, obnova budovy Meštianky, založenie gymnázia, jednoznačne pozdvihlo Tisovec. Búrliivé, ale demokraticky smerované zasadnutia poslancov Tisovského parlamentu boli prínosom a záujem občanov o verejné dianie tu bol nesporný. Kontrola prostredníctvom poslancov mala odozvu u občanov. Do roku 2000 to bolo utáľhovanie opaskov, ale vzostup zaznamenala životná úroveň. Politicky sa začal presadzovať trend trvale udržovateľného rozvoja. Rozpad a znovuvznikanie politických strán zapríčinilo dezorientáciu značnej časti obyvateľstva a klesal počet ľudí zúčastnených na voľbách, či komunálnych, alebo parlamentných, bol to signál pre tých, čo vládnu cez politické strany. Teraz sa už nerobí politika pre ľudí, čo je jej poslaním, ale pre politické strany. Dnes sa to už verejne hovorí, či sa jedná o tendre, ktorými sa čerpajú obrovské finančné čiastky z Európskych fondov, ale i z našich daní. Slovensko začína mať v zahraničí privilastok Tendrolandia. Získat peniaze z fondov EÚ, nie je normálnou cestou možné, pokiaľ tieto projekty nemajú politické krytie. To sa konštatovalo i na májovom Mestskom zastupiteľstve v Tisovci, kde je prioritný projekt na rekonštrukciu Základnej školy Dr. Clementisa. Keď sa o tomto verejne hovorí na takomto fóre, tak táto spoločnosť začína byť chorá. Rozvojové trendy teraz musia mať politické krytie. Inakšie sa veľmi ťažko presadzujú, politológovia tomuto dňu hovoria politický klientelizmus. Je to doba, ktorá občana zasiahla nepripraveného, nevie čo to je, ale nadobúda dojem, že nás to vracia do toho systému, čo sme už zažili a ktorý sme revolučne odmietli.

Politici veľmi radi hovoria o tom čo bolo, vedia sa o tom hádať hodiny na televíznych obrazovkách. Nechce sa im hovoriť o tom čo bude, ale apelujú na naše hlasy, aby sme ich volili, či sa jedná o Európsky, parlament, zanedlho sú tu voľby do vyšších územných celkov. Komunálne i parlamentné voľby. Kampane sa už začínajú. Tomuto regiónu je čo sľubovať, klesá nám počet pracovných príležitostí, je tu možnosť rozvoja turizmu, školstva, priemyselnej výroby, služieb.

Štát si začína požíčovať, vydáva dlhopisy, doteraz sme mali snahu o kapitálovo – tvorný systém, teraz sa to preklápa na kapitálovo- trovný systém a to môže byť cesta späť.

V.P. z T.

Kronika V. triedy z archívu Dr. Jaroslava Rafaja

Poznámky: Hasiči, tak nazval triedny profesor žiakov V. triedy pre „nevojenské“ vystupovanie. Pán profesor, pred tým pôsobil na vojenskom gymnázii. Hasiči – pozdejší lekári v Bratislave, keď pán profesor slabol a chodil o paličke, sa o neho starali. Tak isto ďalší bratislavskí hasiči ho navštevovali, pričom dojatý, neraz vyronil slzu. Keď pán profesor, ako záložný dôstojník musel narukovať (to boli vojnové roky) trieda prijala názov „SIROTINEC“, a študenti sa stali sirotami. Tak sa vyjadril vrelý vzťah medzi kvintánmi a „ich pána profesorom“, ktorý bol prísny, ale spravodlivý.

*Posledný deň v škole
(Langer)*

Štvrtok – 28. júna 1945. Posledný deň slávneho školského roku. Kvinta sa posledný raz schádzala v škole...

Škoda ... Už nikdy nebude zaznievať na ihrisku víťazný pokrik „sexta horí, kvinta ju morí“, už nikdy nebude Brno, Paľo a Viko čítať svoje obežníky, už nikdy nepôjdu do Hradovej, ani večer spievať na Daxnerku, ani do Korytíšť na ryby, ani na Šťavicu. Ulice Tisovca stíchnu a snád' aj im bude za nami smutno a zaspievajú si sami: „Hojže Bože, jak to bolí, keď sa junač roztráti...“

A už sa tráti... Niektorí odídu ešte dnes, iní zajtra sa ešte zúčastnia výpravy do Rimavskej Soboty a ostatní sa rozídu c sobotu, aby sa už nikdy viac nezišli. Rozídu sa na iné ústavy do Rožňavy, do Soboty, Lučenca a inde. Sláva kvinty však ostane naveky, bude ju hlásať táto kronika a Siroty, ktoré aj keď sa roztratia „po tom širom sveta poli“ iste nezabudnú na slávny školský rok 1944/45.

Ráno pred ôsmou sú už všetci v škole, niektorí slávnostne oblečení. Potom prichádza triedna, ktorá po vykonaní triednických prác rozdáva vysvedčenie. Jeden prepadol, sedem reparátov, traja vyznamenaní. Väčšina má dvojky z mravov.

Potom prichádza slávnostné číslo, na ktoré isto nikto z prítomných nezabudne. Pred lavice vystupuje Hasič, ktorý sa zdá byť všetkým známy. Prvé, čo upúta náš zrak, je skvelý cylinder, ktorý zakrýva bujné nepoddajné vlasy, len miestami vykukujúce. Spod jeho čiernej clony vystupuje červený nos a líce, prechádzajúce hneď v biely golier, vzađu špinavý a vpredu ozdobený zeleným motýľkom. Potom náš zrak upúta obrovská ruža, ktorá tróni v gombíkovej diecke modrého kabáta.

Záhľadné individuum je tedy obložené do modrých šiat, v pravej ruke drží veľkú kyticu a v ľavej má biele rukavičky, elegantne prechádzajúce dlhými manšetami v kabát.

Konečne prehovorí a poslucháčom v hlave svitne: Veď je to Viko Lukáč. Áno je to on. Práve hovorí pani profesorke, že jej ďakujeme atď, no ako sa to obyčajne hovorí. Trieda sa smeje.

Potom nám pani profesorka povedala niekoľko úprímných slov do života, ktoré sme pozorne vypočuli, pretože hneď medzi nami a ňou prestal, lebo skutočne skvele známkovala.

Hneď na to opúšťajú všetci školskú budovu, aby sa do nej už viac nevrátili...

Pred školou komédia pokračuje. Viko v slávnostnom úbore stojí pred školou a hlboko sa ukladá slávnemu profesorskému zboru, ktorý sa temer bije o miesta u okien zborovne na druhom poschodí, aby videl túto skvelú podivnú. Smiechom sa prehnávajú všetci naši známi spoza kostolíka.

Za všeobecnej veselosťi odchádzame pred Sokolovňu, kde sa Belicovi podaril znamenitý lov. Ulovil totiž do svojho aparátu 44 hasičov.

Ešte predtým pribelhol Brno, ktorý povedal Vikovi, že ho pán riaditeľ volá v jeho úbore na priateľské posedenie do riaditeľne. Viko vyhovuje pozvaniu a ostatní sa rozchádzajú.

Na námestí sa zaspievaním hymnickej piesne „Prázdniny“ oficiálne skončil školský rok. Niektorí kamaráti „z mokrej štvrťi“ odchádzajú, aby sa už viac nevrátili.

Po obeď sa robia posledné prípravy na výpravu do Rimavskej Soboty. Elita kvintánskeho mužstva ešte večer trénuje. Pri odchode z ihriska sa zmocnila jedného vozíka, na ktorý si všetci posadali a s veľkým revom sa pustili dolu Muránskou, takže ľudia si hneď mohli myslieť, že sú to alebo Indiáni, alebo kvintáni. Ide to dobre, len pod mostom sa máme vyvaliť, ale to nič. Na námestí vidíme Vika. Zostupujeme a nechávame vozík osudu. Ide sa do Fogtov pre dresy.

Tam sa stretáme s piatimi profákmi, ale neohrozene pokračujeme v ceste spievajúc si pri tom. Na námestí sa dresy rozdeľujú a potom sa ide na prechádzku.

Večer ešte dostala Sirota Hrušková nemilú návštevu, ktorá prišla pre lístky na zajtrajší večer.

MUDr. Jaroslav Rafaja

RÁNO S HRDLÍČKAMI

Pod týmto názvom vyšla koncom mája v poradí už šiesta literárna publikácia Františka Bábela v rozsahu 111 strán. Obsahuje sugestívny úvodný príhovor autora k čitateľom, štyri minicykly prevažne intímnej, ale i sociálne trpkéj poézie (My a láska, My a svet, My a deti, My a čas) a prózu s prírodnou tematikou (Stretnutie s medveďom, Medveď z Kadlubného, Čierťazeň, Tanec bedlí).

Vydanie knižky je načasované aj k tohoročným oslavám Dní mesta o čom svedčí aj výnimočná pozornosť autora – básnický triptych Tisovec (básne Kamarát Tisovec, Hradová, Návraty, aj s pripravenou melódiou pre prvú z nich). Gratulujeme a tešíme sa na zaujímavé čítanie.

redakcia TM

O tisovskej kuchyni

So záujmom čítam v Tisovskom mesačníku seriál Kataríny Gromovej „Z Katkinej kuchyne“, najmä state a recepty tradičnej tisovskej kuchyne.

Poznáme ju my starí a starší – a domnievam sa, že si ich obľúbila i dnešná generácia.. Má svoje neopakovateľné čaro. Viaceré tisovskej jedlá sú súčasťou jedálneho lístka mojej rodiny, ponúkame ich návštevmám – chutia im a o nich sa pochvalne vyslovujú.

Tisovská kuchyňa, tak isto ako iné slovenské kuchyne má svoju tradíciu; jedlá sa pripravovali podľa osvedčených tradičných receptov, ktoré sa dedili z generácie na generáciu, pritom, pravdaže, sa aj upravovali, dotvárali, prispôbovali a inovovali. Ako, záležalo to od zručnosti a vynaliezavosti kuchárov. Tisovčianky boli (a určite aj sú) dobré kuchárky – a to nielen pokiaľ ide o „tradičné jedlá“, vedeli pripraviť aj chutné koláče, torty a zákusky (podávali sa na rodinných oslavách, hostinách i na sviatky). Vedela o tom aj spisovateľka Terézia Vansová (v r. 1882 – 1911 žila neďaleko Rimavskej Pile) a do svojej prvej priekopníckej, klasickej, slovenskej kuchárskej knihy pojala viaceré recepty z tisovskej kuchyne. Aj od mojej starej mamy, Karolíny Krausovej rod. Čechovej, ktorá bola vychýrená kuchárka.

Neviem, ktoré z jej receptov použila, viem však, že ju dobre poznala. A že ju dobre poznala, svedčí

o tom aj skutočnosť, že pri príležitosti spisovateľkinho životného jubilea, keď ju v Banskej Bystrici navštívila delegácia samovzdelávacieho krúžku Jána Bottu pri tisovskom gymnáziu (predseda Ctibor Štítnický a tajomník Milan Kraus), si zaspomínala na svoju starú mamu.

Tradičná tisovska kuchyňa spĺňa všetky parametre dobrej a chutnej slovenskej kuchyne; jej jedálny lístok je pestrý, podľa jeho receptov sa varilo aj varí. Bola pestrá; pričom azda každá rodina mala svoje obľúbené jedlá. Tisovskú kuchyňu si obľúbili aj tí Tisovčania, ktorí žili odlúčené od rodného mesta. Medzi nich patrila i Vladimír Clementis. V čase, keď bol štátnym tajomníkom a ministrom zahraničia navštevoval chorého otca a sestry, ktoré mu pripravovali tisovsú stravu. Svedčí o tom m. i. „autentické svedectvo“ vtedy desaťročného synovca Fedora Krišku, ktorý na otázku zvedavých susediek, čo mali na obed, odpovedal: „Bôb s geršnou.“ S jeho odpoveďou susedky boli sklamané, ich predstavy o obede s ministrom boli iné... Nevedeli pochopiť, že minister sa „prejedol“ vybranými jedlami a špecialitami a že mu boli vzácné jedlá tisovskej kuchyne – nielen iba bôb s geršnou.

Určite sa nemýlim, keď sa najobľúbenejšie tisovske jedlo považujem živánsku (nikde inde na Slovensku sa netešila takej obľúbe). Podávala sa

pri rozličných príležitostiach, na majálesoch pri Šťavici, na výletoch do prírody, rodinných stretnutiach a oslavách; najznámejšia a najpopulárnejšia bola „Jánovská živánska“, tisovskeho spevokolu Pod Dielom za účasti širšej verejnosti (na niektorých som sa zúčastnil aj ja). Tisovská živánska našla si svojich priaznivcov aj u netisovčanov. Najmä odvtedy, čo ju v Domove slovenských spisovateľov v Budmericiach pripravil spisovateľ Vlado Mináč (a zaučil i personál budmerického kaštieľa). Živánska v Budmericiach bola akousi „malou slávnosťou“, ktorá zapôsobilá na všetkých jej účastníkov.

Chcel by som sa ešte zmieniť o jednej tisovskej špecialite – huby s bryndzou. Ak huby s bryndzou považujem za tisovsú špecialitu, mám na to dôvod. Prezrel som desiatky receptov na jedlá z húb, no nikde som nenašiel recept na huby s bryndzou. Rozprával som sa s uznávanými „hubármi“, ale ani oni tento recept nepoznali. Huby s bryndzou sa pripravujú podobne ako huby s vajcami, no namiesto vajec sa pridáva bryndza; - Na slaninu a cibuli sa podusia huby (tvrdšie, alebo masliaky, kozáky, suchohríby, kuriatka) a nakoniec sa primieša bryndza. (S neveľkým rizikom omylu možno sa domnievať, že tento recept má svoj pôvod na salašoch; o huby nebola núdza a nechýbala ani bryndza, slanina a cibuľa.

Cyril Kraus

Vládny program zatepl'ovania

dňa 20. mája 2009 bol schválený Vládny program zatepl'ovania, ktorého účinnosť je 20. 5. 2009.

Vykonávateľom je Štátny fond rozvoja bývania.

Predmety podpory sú budovy na bývanie

- rodinné domy,
- bytové domy.

Ziadateľom - príjemcom podpory je

- fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, dovŕšila vek 18 rokov a má vlastný príjem,
 - právnická osoba, so sídlom na území Slovenskej republiky
- Oprávnenými projektmi* sú projekty pre stavby, ktoré zabezpečujú zlepšenie tepelno-technických vlastností budovy na bývanie
- preukazujú dosiahnutie zníženia potreby tepla na vykurovanie minimálne 20 % oproti výpočtovo určenej potrebe tepla na vykurovanie za podmienky, že uskutočnením tohto účelu sa splní hygienické kritérium, kritérium výmeny vzduchu a energetické kritérium určené osobitným predpisom,
 - spĺňajú kritériá minimálnych tepelnoizolačných vlastností stavebných konštrukcií preukázaním hodnoty súčiniteľa prechodu tepla stavebných konštrukcií nižšej, ako je požiadavka osobitného predpisu, pričom stavebnými konštrukciami sú obvodový plášť, strešný plášť, otvorové konštrukcie a vnútorné deliace konštrukcie medzi vykurovaným a nevykurovaným priestorom a
 - právoplatné kolaudačné rozhodnutie na budovu na bývanie bolo vydané pred rokom 1989.

Forma a výška podpory

- Podpora pre uskutočnenie projektov sa realizuje formou zvýhodnených úverov s lehotou splatnosti 15 rokov a nulovou úrokovou sadzbou.
- Úver je možné poskytnúť do 100 % oprávnených nákladov stavby, najviac však
 - 50 eur/m² zateplenej plochy pri rodinnom dome,
 - 80 eur/m² zateplenej plochy pri bytovom dome.
- Zateplená plocha je plocha stavebných konštrukcií, ktorými sú obvodový plášť, strešný plášť, otvorové konštrukcie a vnútorné deliace konštrukcie medzi vykurovaným a nevykurovaným priestorom, ktoré sú predmetom realizácie procesu zatepl'ovania. *Oprávneným nákladom* pre projekty je cena za zhotovenie stavby podľa bodu "oprávnené projekty", vrátane dane z pridanej hodnoty. Do ceny za zhotovenie stavby sa započítava cena za projektové práce, inžiniersku činnosť, spracovanie tepelno-technického posudku, spracovanie návrhu na podanie žiadosti o poskytnutie podpory a spracovanie a vydanie certifikátu o energetickej hospodárnosti. Blíže informácie o podmienkach a postupe podávania žiadostí o dotáciu a tlačivá žiadostí nájdete na našej web stránke v časti Aktuality 50. Zdroj: <http://www.build.gov.sk/mvrrsr/index.php>
Info: Združenie pre rozvoj vidieka, www.rozvojvidieka.sk

Klenovské lazy

Známy francúzsky lekár J. Ruffier povedal: "Bicykel predstavuje vynález úplný a konečný. Bol vynájdený a nikdy nebude prekonaný".

Bicykel je nástrojom slobody. Môžeme ho použiť kedykoľvek nás napadne a môžeme ním doraziť kamkoľvek si zmyslíme. Ak skoro ráno nasadneme do jeho sedla a vypravíme sa do krajiny, môžeme naplno vnímať a vychutnávať čaro a vône okolia, vnímať veci a zvuky, ktoré by nám inak unikli.

Snáď v týchto vetách by sa dala vystihnúť ojedinelosť bicykla, jeho obľúbenosť a rozšírenie. Spojenie s cestovateľskými a poznávacími možnosťami predurčili jeho veľký boom na prelome našich storočí v dnešnej pretechnizovanej dobe. Vynález horského bicykla umožnil človeku preniknúť i na miesta, kam sa predtým na bicykli nedostal. Na hrebene hôr, do odľahlých kútov planéty, tam, kde často nevedú ani poriadne cesty. Bicykel sa tak stal i nástrojom strávenia voľného času, športového vyžitia, kondičného pohybu a relaxu.

Tak vysadnite i vy do sedla bicykla a podte s nami spoznávať čaro krajiny na jednej strane a urobiť niečo pre svoje zdravie na strane druhej!

O akcii, ktorá sa konala 9.5.2009, sme sa dozvedeli od nášho kamaráta Milana Slabeja ml., ktorý jazdí vo farbách Slovenského cykloklubu Ďumbier. Vraj je to bude trasa o dĺžke 52 km s prevýšením 1590 m. Spolu s príjdom z Tisovca cca 72 km dokopy.

Trasa: Klenovec – Ráztočné – Havrilovo – Hlboké – Čerešňové – Javorina – chata Skorušín – chata Varta – Čechovo – Ráztočný potok – Brehy – Ráztočné – Grúň – Poľana – Čierna Skala – Polomce – Hora – Klenovec. Bola to akcia, ktorú organizoval Cykloklub Ďumbier. Preto sme sa rozhodli, že pôjdeme na túto akciu. Po príchode do Klenovca sme si spočiatku mysleli, že na cyklojazde bude veľká účasť, ale po príchode cyklistov z Brezna nás bolo 16 a dvaja sa pripojili počas jazdy. Štart bol v Klenovci v sobotu ráno o 9:00, tam sa nás ujali chalani z Klenovca Ján Sihelský a Pavel Feranec, ktorý nás celou akciou sprevádzali. Z Tisovca to boli vyznávači tohoto športu: Matúš Kubove, Erik Lopusný, Dominika Lopusná, Marcel Lopusný, Róbert Boháčik, Oliver Gandžala.

Róbert Boháčik

(dokončenie zo s.1)

Sprievodnými akciami osláv boli vystúpenia profesionálnych slovenských umelcov medzi ktorými nechýbal spevák Robo Opatovský so svojou skupinou, muzikálová speváčka Lenka Rakárová pôsobiaca na Novej scéne v Bratislave, či úspešný spevácky talent, ocenený cenou Petra Dvorského Strieborný Slávik Slovenska 2008 Zuzana Sabová z Tisovca, speváčka Andrea Kirschová – žiačka ZUŠ Tisovec, ľudová hudba z Klenovca, Mužský spevokol Dr. Samuela Daxnera, Detský folklórny súbor Čičižek, či Tisovské mažoretky. Tanečnými vystúpeniami prispeli k dobrej nálade skupiny Jumbo a Hydrorock z Bratislavy. O príjemnú hudobnú atmosféru sa postarala Dychová hudba Hradovanka. Podujatiami sprevádzali známa moderátorka Andrea Vadkerti a Marián Mitaš, moderátor a herec zo seriálu Rádio.

Dni otvorených dverí Calmit boli nielen oslavou realizácie regionálneho prospešného projektu, ale boli to aj dni naplnené zábavou, ktorú si najviac vychutnali naše deti. Okrem detského kútika si mali možnosť nechať urobiť balónové zvieratko, vyskúšať face-painting, získať portrét od rýchloportrétistu, zajazdiť si na býk-trenažérovi, zmerať si vzájomne sily v rôznych súťažiach a získať zaujímavé odmeny. Pre všetkých bol pripravený bohatý kultúrny program s občerstvením, pukancami a cukrovou vatou.

Mgr. Adriana Bednárová,
PR konzultant

Vymením 3-izbový rodinný dom 162 m² v Tisovci bez záhrady, za väčší so záhradou v lokalite Tisovca. Rozdiel doplatím.
0949 460 009

Dám do predaja alebo prenájmu rodinný dvojizbový dom v Rimavskej Píle Hlavná č. 126.
0908 508935

Predám dom na Rimavskej Píle, Partizánska 56. Len vážny záujemca. Treba vidieť. Cena dohodou.
047 5494692

Darujem dobrému človeku 4 – mesačné šteňa, krížené s nemeckým ovčiakom čiernej farby. Je temperamentný a prítulný. Zájemcovia volajte na 0902 828236.

Predám trojizbový tehlový byt v osobnom vlastníctve. Prerobený – kúpeľňa, podlahy, plastové okná. Cena dohodou.
0949 807087

Kúpim menší dom, alebo 2-3-izbový byt v Tisovci.
0911 247293

Dám do prenájmu 2-izbový byt na Jesenského ulici v Tisovci.
0907 852605

Milan Posuch-RK Maťa

Šprostredkovanie predaja, prenájmu a kúpy nehnuteľností

Chcete predat, kúpiť, nehnuteľnosť? Stačí zavolať na uvedené tel. čísla a dohodnúť si osobné stretnutie.

0911 643998 reality@rk-mata.sk 0903 043536

Z našej ponuky vyberáme:

1. Rodinný dom v Tisovci	2. 2,5-izbový byt v Tisovci
3. Rodinný dom v Ratkovskom Bystrom	4. Rodinný dom v Ožďanoch
5. Trojizbový byt v Rim. Sobote	6. Dvojizbový byt v Rim. Sobote
7. Rodinný dom v Hričarských Zalužaroch	8. Garáž v Rim. Sobote
9. Rozostavaný rod. dom vo Veľkom Blhu	

Ponuka palivového dreva

Predávame palivové listnaté a ihličnaté drevo.

Listnaté: 1 prm 25,50 € s dovozom

Ihličnaté: 1 prm 17,50 € s dovozom

Blížšie informácie: 0903 449134 p. Martin Hudec

Otec d'akuje

V živote človeka sa stávajú situácie, keď uvažuje o tom, či staré porekadlo: „V núdzi poznáš priateľa“, platí aj dnes. Tak sa to stalo aj v prípade, keď sa mojej dcére Ivete Sirotovej pri nešťastnom páde na istý čas zmenil kolobeh každodenného života a bola istý čas pripútaná na lôžko. V takej situácii je človeku iste nie ľahko, ale ak má okolo seba dobrých, obetavých a ochotných ľudí, ľahšie sa prenesie aj cez také starosti. Dobrá a ochotná svokra, nemenované verné a obetavé priateľky si našli čas a poskytovali jej nezištnú pomoc. Práve tu platí stonásobne spomínané porekadlo.

Chcem vyjadriť, úctu, vďaku a veľké ďakujem za ich ochotu, obetavosť, že dcére pomáhali ľahšie znášať pobyt na lôžku.

Vďačný otec Dezider Slivka

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V JÚNI, JÚLI A AUGUSTE

2.6. utorok 19.00	Kuriér 3 – Fr. Hrajú: Jason Statham, Natalya Rudakova, Robert Knepper... České titulky. Akčný triler, MP od 15 r, 104 min., 1,70 €
9.6. utorok 19.00	Rýchli a zbesilí – USA Hrajú: Vin Diesel, Paul Walker, Jordana Brewster, Michelle Rodriguez... Slovenské titulky. Akčný, MP od 12 r., 99 min., 1,70 €
7.7. utorok 19.00	Noc v múzeu 2 – USA Hrajú: Amy Adams, Ben Stiller, Jonah Wilson, Bill Hader, Robin Williams... České titulky. Rodinný, fantasy, komédia, MP od 12 r., 101 min., 1,70 €
25.8. utorok 19.00	Anjeli a démoni – USA Hrajú: Tom Hanks, Ewan McGregor, Ayelet Zurer, Stellan Skarsgård... Slovenské titulky. Triler, MP od 15 r., 140min., 1,85 €

POZVÁNKA

Pozývame Vás na zasadnutie riadneho Valného zhromaždenia Urbariálnej spoločnosti v Tisovci, ktoré sa uskutoční dňa 13. 6. 2009, t.j. v sobotu v kinosále Mestského kultúrneho strediska v Tisovci so začiatkom o 9.30 hodine, s nasledovným programom:

1. Prezentácia od 9.00 hod. do 9.30 hod.
2. Otvorenie o 9.30 hod., schválenie rokovacieho poriadku, voľba predsedajúceho VZ, schválenie programu
3. Voľba mandátovej, volebnej, návrhovej komisie, schválenie overovateľov zápisnice, voľba zapisovateľa
4. Správa o činnosti výboru za rok 2008
5. Správa o činnosti dozornej rady za rok 2008
6. Správa o hospodárení v roku 2008 a schválenie hospodárskeho plánu na rok 2009, schválenie ročnej závierky za rok 2008
7. Doplnujúca voľba členov výboru a voľba predsedu Urb. spoločnosti
8. Diskusia
9. Návrh na uznesenie
10. Záver

Žiadame Vás, aby ste o konaní Valného zhromaždenia informovali aj ďalších Vám známych členov Urbariálnej spoločnosti v Tisovci.

Kontaktná adresa pre písomný styk:

Urbariálna spoločnosť v Tisovci, pozem. spol., PO BOX 1, Štúrova ul., 980 61 Tisovec.

Ing. Milan Kubove, predseda Urbariálnej spoločnosti v Tisovci

POŽIČOVŇA BAGROV

- PREDAJ A PRENÁJOM BAGROV
- ÚPRAVA TERÉNOV
- NÁKLADNÁ PREPRAVA DO 19 TON
- DOVOZ ŠTRKU, PIESKU, ZEMINY
- VÝKOPOVÉ A BŮRACIE PRÁCE

NAJLEPŠIE CENY V OKRESE

Tel.: 047-58 12 888, -889

Fax: 047-58 12 890

Mobil: 0902 700 447

0903 700 447

OWIPEX s.r.o.,
JESENSKÉHO 1895
979 01 RIMAVSKÁ SOBOTA

